

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ СУПРОВОДЖЕННЯ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

Посилення ролі великих платників податків у формуванні доходів бюджету держави та вдосконалення технологій роботи фіскальних органів з платниками податків зумовили поширення у фаховій та нормативній літературі поняття «податкове супроводження» як діяльності податкових органів, пов'язаної із обслуговуванням платників податків. Відсутність нормативного трактування даного поняття, а також паралельне, без належного обґрунтування, використання науковцями термінів «податкове адміністрування», «податкове супроводження» та «податковий сервіс» по відношенню до платників податків спричинили необхідність визначення економічної сутності даного процесу.

Поняттєвий апарат «податкового супроводження» є недостатньо розробленим у вітчизняній науковій фінансовій літературі, а даний термін вживається переважно у контексті дослідження проблеми взаємодії податкових органів із великими платниками у працях В. П. Гоя, Л. О. Матвейчук, А. В. Пислиці, Н. І. Рубан, А. А. Славкової, О. Ю. Тімарцева.

Зокрема, Л. О. Матвейчук зазначає, що процес податкового супроводження великих платників податків здійснюється шляхом реалізації загальних та спеціальних функцій, характерних лише для спеціалізованих податкових інспекцій, а саме: відбір платників до категорії великих, індивідуальний підхід до кожного платника, податкові послуги і т. ін. [1].

Із даним поглядом погоджується також В. П. Гой, який вказує на те, що функція податкового супроводження властива виключно інспекціям, які обслуговують великих платників та включає в себе всі процеси податкового обслуговування й контролю. Науковець також звертає увагу на те, що єдине визначення податкового супроводження великих платників податків відсутнє і пропонує розуміти дане поняття як передбачену та регламентовану нормами чинного законодавства професійну діяльність осіб, які працюють з великими платниками податків з питань оподаткування, направлену на забезпечення залучення платежів до бюджету, та яка передбачає здійснення уповноваженими працівниками податкової інспекції системи дій (спеціалізованих послуг), починаючи від надання консультацій щодо змісту податкового законодавства в цілому і до реалізації матеріалів податкового аудиту [2, с. 10-11].

У нормативно-правових документах України термін «податкове супроводження» з'являється у 2000-х роках супутньо появі спеціалізованих державних податкових інспекцій. У наказі ДПА України «Про затвердження Порядку розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження» за 2004 рік зазначається, що супроводження платників податків здійснюється під час виконання всіх функцій працівниками ДПС і, в залежності від категорії платника, може включати: просвітницьку роботу; постійне спостереження за платниками податків, які мають податкові ризики, що не підлягають усуненню; постійне спостереження за платниками податків, які регулярно порушують податкове законодавство [3].

У міру вияву своїх сутнісних характеристик податкове супроводження проявляється, насамперед, у виконанні частини функцій фіскальних органів, що стосуються обслуговування платників, зокрема надання їм консультативної допомоги і роз'яснень з податкового законодавства, а тому має рекомендаційний, а не керівний характер. Таким чином, контролюючи виконання платниками податкових зобов'язань, податкові органи створюють зручні умови сплати податків, допомагають уникнути помилок у їх нарахуванні [4, с. 84].

З урахуванням зазначеного вважаємо, що супроводження платників податків відображає усі специфічні способи їх взаємодії з фіскальними органами, а його складовими, є увесь комплекс послуг, супутніх для процесу адміністрування податків, починаючи від первинної реєстрації, надання консультацій з податкового законодавства до видачі довідок і проведення податкового аудиту платників податків. Фактично, податкове супроводження – це діяльність, спрямована на сприяння максимальному досягненню цілей податкового адміністрування. Неабияке значення у податковому супроводженні має проведення податковими органами масово-роз'яснювальної та консультативної роботи із платниками податків, основною метою якої є створення у свідомості останніх толерантного ставлення до діяльності фіскальних органів та формування податкової культури.

Оскільки ж на сучасному етапі трансформаційного періоду національної економіки надзвичайно гостро постають проблеми створення максимально сприятливих умов для платників податків при

виконанні ними податкового обов'язку та налагодження фіскальними органами партнерської співпраці із платниками, зростає важливість і вдосконалення їх супроводження, націлене на підвищення рівня свідомої сплати податків до бюджету.

Список літератури:

1. Соловійова (Матвейчук) Л.О. Державний податковий менеджмент великих платників податків в Україні [Електронний ресурс] /Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми впровадження інформаційних технологій в економіці. – 2009. – Режим доступу: http://nc.asta.edu.ua/Kyrsi%202009/tezi/images_tezi/S_2_Solovyova.htm

2. Гой В. П. Правове забезпечення діяльності органів державної податкової служби України по роботі з великими платниками податків: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : 12.00.07 / ГойВікторПетрович ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2011. – 18 с.

3. Про затвердження Порядку розподілу платників податків за категоріями уваги та їх супроводження [Електронний ресурс]: Наказ Державної податкової адміністрації України від 18 серпня 2004 року № 471. – Режим доступу: <http://cons.parus.ua/map/doc/02CVO050EA/Pro-zatverdzhennya-Poryadku-rozpodilu-platnikiv-podatktiv-za-kategoriyami-uvagi-ta-yikh-suprovodzhennya.html>

4. Пислиця А. В. Теоретичні засади адміністрування акцизів / А. В. Пислиця // Фінанси, облік і аудит. - 2014. - Вип. 2. - С. 79-94. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Foa_2014_2_8.pdf.